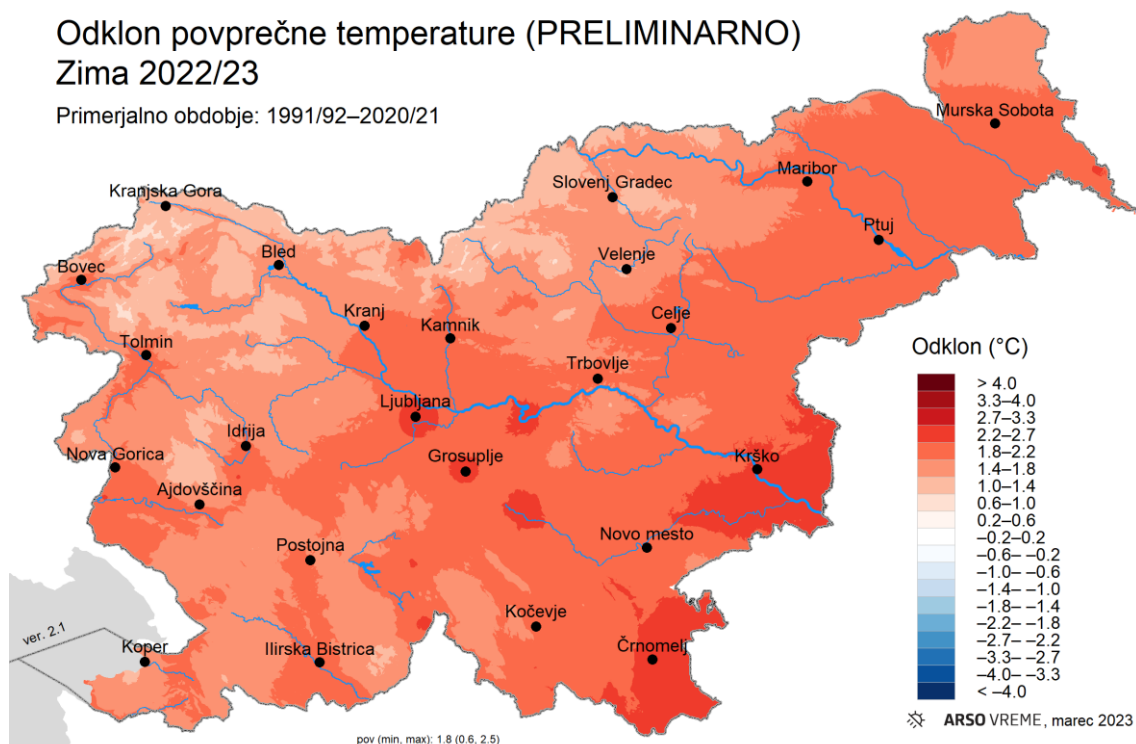

Podnebne značilnosti zime 2022/2023

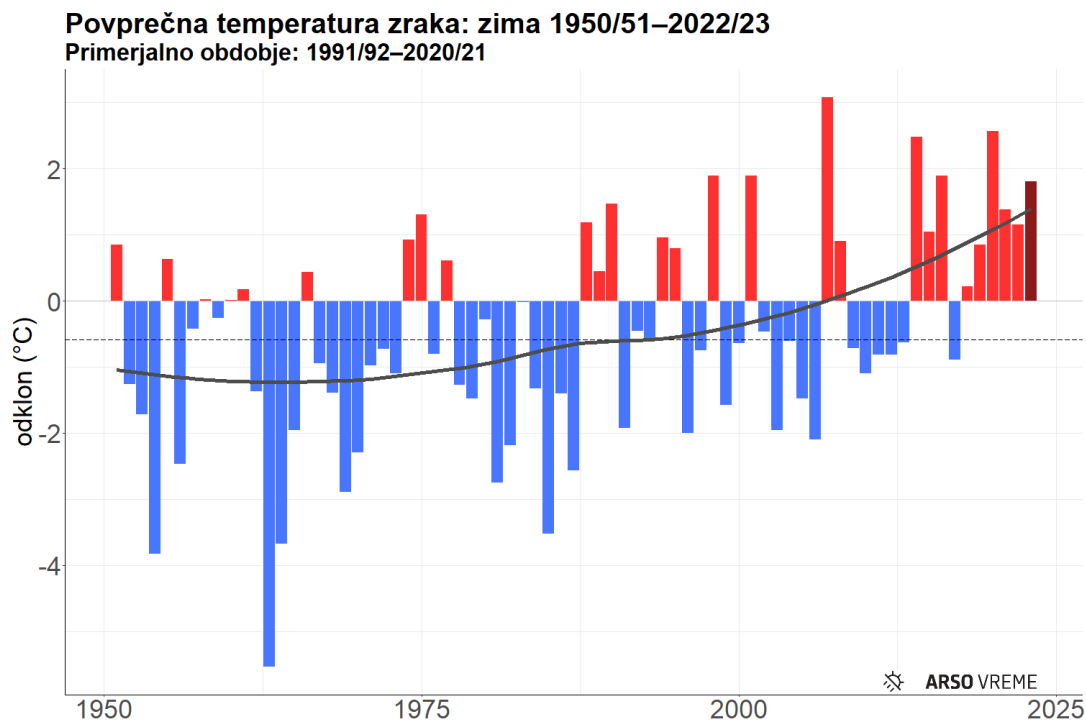
Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bila zimska povprečna temperatura zraka na ravni celotne Slovenije nadpovprečna. Padavin je bilo na ravni Slovenije nadpovprečno veliko, število sončnih ur pa je bilo podpovprečno.

Odklon temperature zraka od povprečja primerjalnega obdobja 1991/92–2020/21 je na državni ravni znašal 1,8 °C, kar umešča zimo 2022/23 na 4.–7. mesto najtoplejših zim od leta 1950. V tem obdobju je bila daleč najtoplejša zima 2006/07, z odklonom 3,1 °C, in najhladnejša zima 1962/63 (odklon –5,5 °C). Prostorsko je imela letošnja zima največji odklon v nižinah osrednje in jugovzhodne Slovenije, kjer je znašal 2,0–2,5 °C in najmanjšega v gorskem svetu, kjer je znašal okoli 1,5 °C, krajevno pod 1 °C.

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka v zimi 2022/23 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991/92–2020/21

Glede na temperaturni razpon v obdobju 1991/92–2020/21 je bila zima skoraj povsod topla (med 75. in 91. centilom). Od 70. let prejšnjega stoletja se zimska temperatura zvišuje in je sedaj že več kot 2 °C višja kot pred okoli 60 leti. Linearni trend naraščanja v zadnjih 50 letih znaša približno 0,4 °C na desetletje in je statistično značilen. Letošnja zima je že šesta nadpovprečno topla zapored; v zadnjih 10 letih je bila le zima 2016/17 hladnejša od dolgoletnega povprečja.

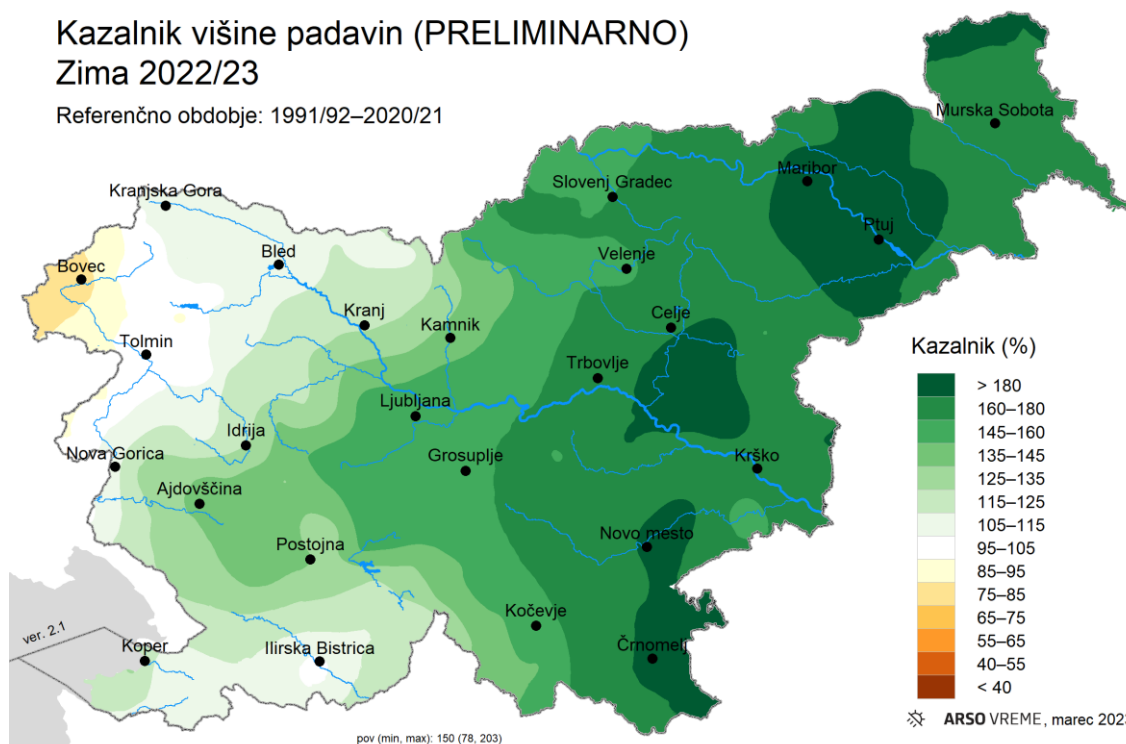
Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v zimah 1950/51–2022/23 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991/92–2020/21. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. Zima 2022/23 je označena s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega primerjalnega obdobja 1981/82–2010/11 je označeno s črtkano vodoravnico.

Zimska višina padavin je bila na ravni cele države precej nadpovprečna glede na primerjalno obdobje 1991/92–2020/21. Kazalnik višine padavin je znašal okrog 150 %, kar je 12. najvišja vrednost od zime 1950/51. Slednja zima je bila od leta 1950 najbolj namočena, s kazalnikom 211 %. V zadnjih desetih letih so bile kar tri zime bolj namočene od letošnje: 2013/14 (193 %), 2017/18 (171 %) in 2020/21 (157 %). Prostorsko gledano je bil kazalnik največji na vzhodu, kjer je presegel vrednost 160 %, ponekod celo 180 %. Proti severozahodu in jugozahodu je bila višina padavin bliže dolgoletnemu povprečju, na bovškem celo znatno pod dolgoletnim povprečjem. Glede na razpon višine padavin v obdobju 1991/92–2020/21 je bila letošnja zima najbolj namočena na vzhodu, kjer je kazalnik presegel 91. centil (zelo mokro). V osrednji tretjini Slovenije je bila zima mokra (75.–91. centil), v zahodni tretjini pa normalno namočena (25.–75. centil).

V obdobju od zime 1950/51 zimska višina padavin do konca 20. stoletja pada (na meji statistične značilnosti), nato se trend obrne v statistično neznačilno naraščanje. V zadnjih 20 letih je bilo kar sedem podobno ali še bolj namočenih zim od letošnje.

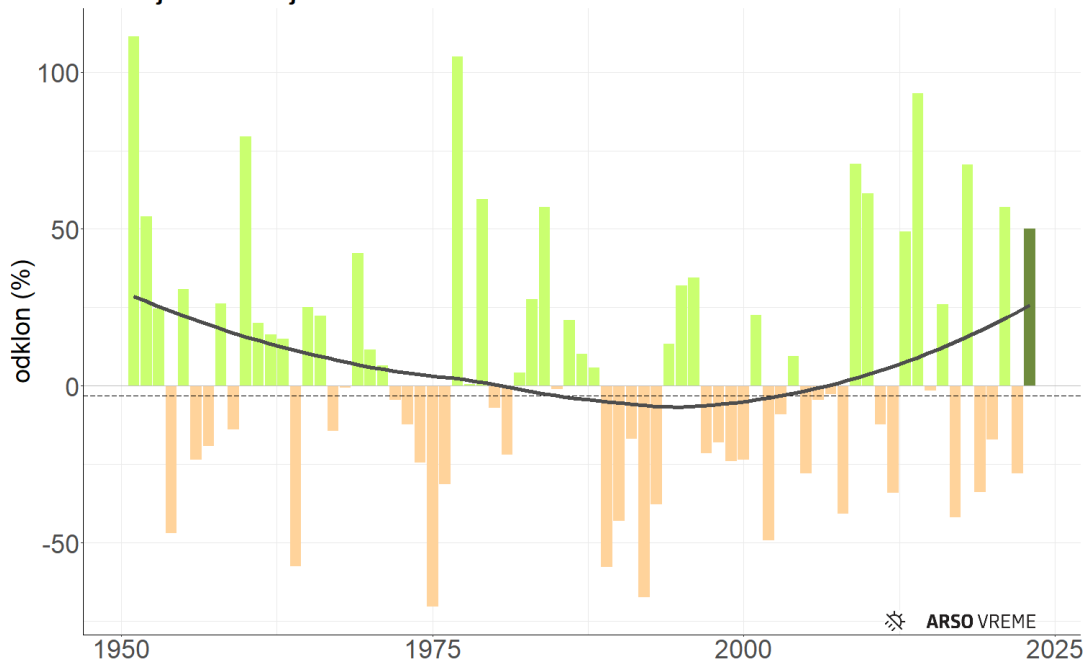
Kazalnik višine padavin (PRELIMINARNO) Zima 2022/23

Referenčno obdobje: 1991/92–2020/21

Slika 3. Kazalnik višine padavin v zimi 2022/23 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991/92–2020/21.

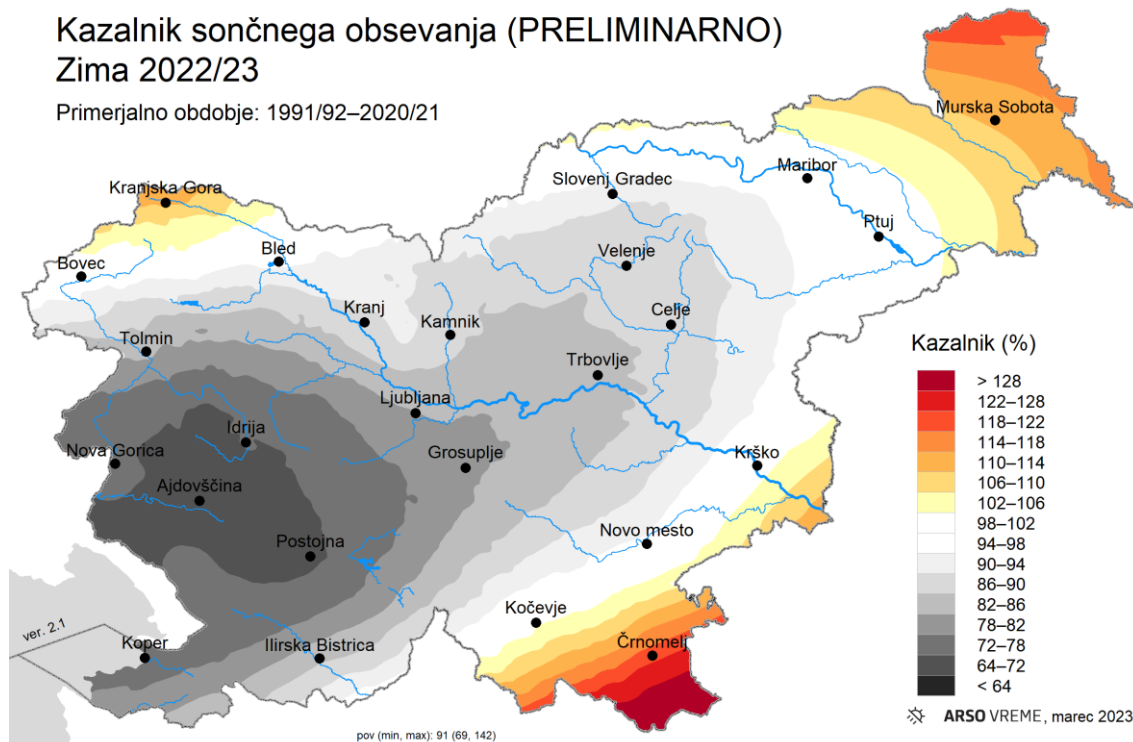
Višina padavin: zima 1950/51–2022/23 Primerjalno obdobje: 1991/92–2020/21

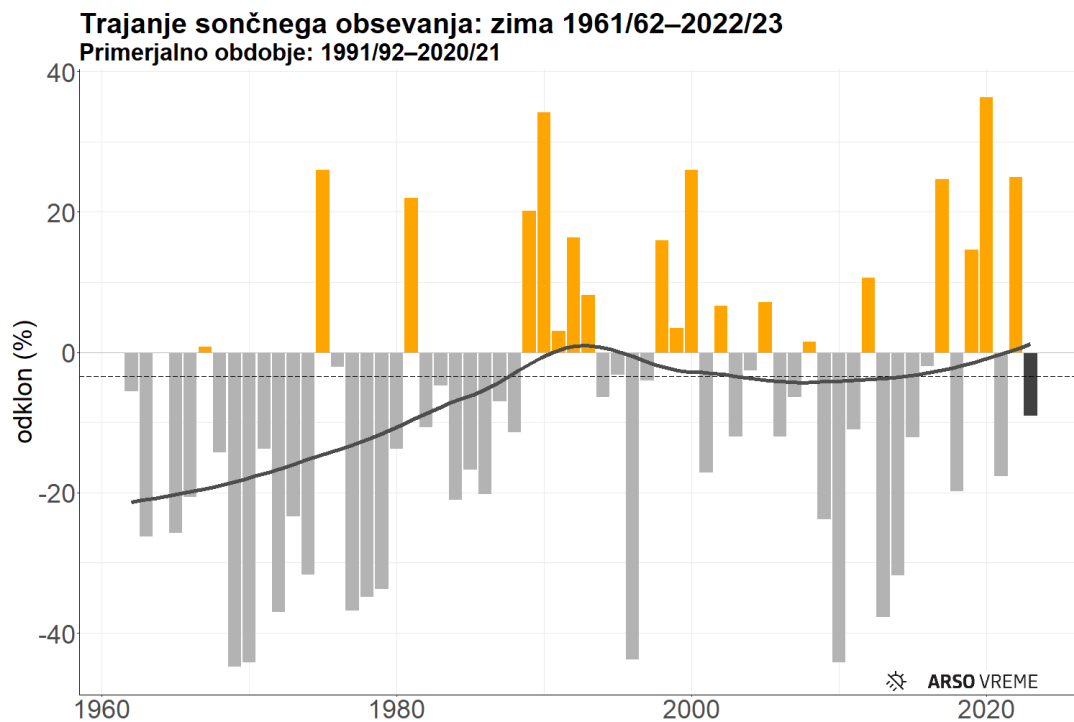
Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v zimah 1950/51–2022/23 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991/92–2020/21. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. Zima 2022/23 je označena s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega referenčnega obdobja 1981/82–2010/11 je označeno s črtkano vodoravnico.

Ob nadpovprečno namočeni zimi je bil večji del Slovenije pričakovano prikrajšan za sončno obsevanje. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja glede na primerjalno obdobje 1991–2020 je na državni ravni znašal 91 %, kar uvršča letošnjo zimo na približno 32. mesto najmanj osončenih od zime 1961/62. V tem obdobju so bile najmanj osončene zime 1968/69, 2009/10, 1969/70 in 1995/96, vse s kazalnikom 55–56 %. Te številke so zaradi majhnega števila meritev precej nezanesljive. Prostorsko gledano so bile razlike v kazalniku osončenosti letošnjo zimo precej velike. Na Goriškem, idrijskem in postojnskem je bilo sončnih ur le okoli 4/5 povprečne vrednosti, na skrajnem jugovzhodu in severovzhodu pa je bilo sončnega vremena deset in več odstotkov nad dolgoletnim povprečjem. Od zime 1961/62 do 90. let 20. stoletja je bil trend osončenosti pozimi naraščajoč, nato je bilo okrog leta 2010 več slabo osončenih zim, v zadnjih 10 letih pa so bile štiri zime nadpovprečno osončene.

Snežne razmere v zimi 2022/23 so bile v gorah dokaj običajne, po večini nižin pa je bilo snega malo oziroma zelo malo (izjema so deli Dolenjske, na primer Novo mesto). V visokogorju je obilno snežilo zlasti v prvi polovici decembra ter sredi in proti koncu januarja. Na Kredarici je bila 1. decembra zjutraj snežna odeja debela 57 cm, 17. decembra že 190 cm, 25. januarja pa 290 cm. Kasneje se je sneg nekoliko posedel, ob koncu meteorološke zime je zapadlo še nekaj snega in zadnji dan ga je bilo na Kredarici skupaj 255 cm, kar je povsem običajno za ta čas v letu. Kvalitativno podoben časovni potek snežne odeje je bil tudi v sredogorju in alpskih dolinah; v Ratečah je bila snežna odeja prisotna skozi celotno zimo in je bila najdebelejša 25. in 26. januarja (87 cm).

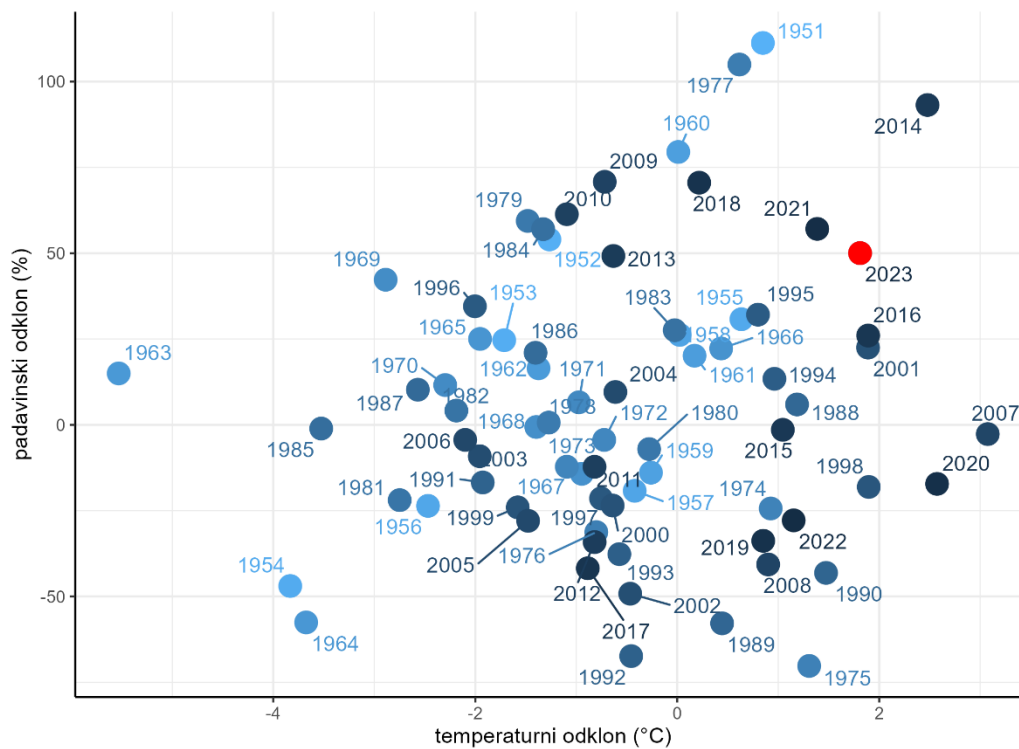

Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja v zimi 2022/23 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991/92–2020/21. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob meji države so napake lahko velike.

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v zimah 1961/62–2022/23 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991/92–2020/21. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. Zima 2022/23 je označena s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega referenčnega obdobja 1981/82–2010/11 je označeno s črtkano vodoravnico.

Po sezonski statistiki temperature zraka in višine padavin letošnja zima najbolj spominja na zimo 2020/21, ki je bila na državni ravni malenkost hladnejša in malenkost bolj namočena. Temperaturna slika zime 2020/21 je bila podobna letošnji, padavinska pa skorajda obrnjena (največ padavin je bilo na severozahodu, najmanj na vzhodu). Časovni potek vremena se je med obema zimama močno razlikoval. Zemljevide odklonov za izbrane podnebne spremenljivke najdete na povezavi https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/annual_and_seasonal-charts/.

Slika 7. Razsevni graf odklona povprečne temperature zraka in višine padavin za zime v obdobju 1950/51–2022/23. Barva označuje časovno razdaljo, temnejša je barva, bližje zimi 2022/23 je. Zima 2022/23 je označeno z rdečo.

ARSO, 3. marec 2023